

Handläggare
Marita Tilevi
Telefon: 08-50836282**Till**
Äldrenämnden
21 oktober 2025

Svar på remiss av handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/836

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030. Planen beskriver de grundläggande förutsättningarna utifrån tre olika fokusområden: kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Till dessa fokusområden hör ett antal effektmål och resultatmål samt förslag på aktiviteter.

Handlingsplanen är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna, MR-programmet, och riktar sig till alla nämnder och bolagsstyrelser.

Förvaltningen välkomnar handlingsplanen för att arbeta med hbtqi-frågorna i stadens verksamheter utifrån övergripande mål. Personcentrerade arbetssätt ska genomsyra arbetet i äldreomsorgen och samtliga verksamheter ska arbeta enligt äldreomsorgens värdegrund. Det är viktigt att kontinuerligt fortsätta arbeta för ökad kunskap och förståelse för hbtqi-personers situation i äldreomsorgen och att löpande insatser fortsatt görs i den ordinarie verksamhetsutvecklingen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en *handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030* för yttrande senast den 24 oktober 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och skyldigheter 2030. Handlingsplanen utgår från *Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna*. Planen beskriver de grundläggande förutsättningarna för att staden ska kunna bidra till jämlika levnadsvillkor för alla stockholmare och säkerställa att de mänskliga rättigheterna efterlevs i stadens verksamheter. Detta beskrivs under tre fokusområden:

- kunskap och information
- välfärd och service
- delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter.

Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. En och samma aktivitet kan bidra till uppfyllelsen av flera mål. Under målen finns även exempel på åtgärder och vägledning i arbetet med målen.

De mänskliga rättigheterna är odelbara och ingen rättighet är viktigare än någon annan. Samtidigt är det viktigt att synliggöra och arbeta utifrån kunskapen om att individer och grupper har olika levnadsvillkor och möjligheter

Stadsledningskontoret kommer att fortsätta att följa upp alla nämnders och bolagsstyrelserns arbete för hbtqi-personers rättigheter inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess. Utöver detta ska stadsledningskontoret vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter som sammanställs i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp *Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Det för socialnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshindersfrågor har behandlat ärendet vid sammanträde den 16 oktober 2025. Kommunstyrelsens pensionsråd, KPR, har behandlat ärendet den 14 oktober 2025. Samverkan med de fackliga

organisationerna har skett i äldreförvaltningens förvaltningsgrupp den 15 oktober 2025.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen anser att det är bra med en handlingsplan som tydliggör att frågan kring hbtqi-kunskapen är viktig och att verksamheterna, såväl kommunala som privata, ska arbeta systematiskt med frågan. Det ska vara synligt att alla är välkomna till äldreomsorgens verksamheter.

Förvaltningen anser att det är grundläggande att hela tiden arbeta för ökad kunskap och förståelse i bemötandefrågor generellt inom äldreomsorgen utifrån ett personcentrerat förhållningssätt där allas bakgrund och behov välkomnas. Värdegrundsfrågor har under lång tid funnits som betydande del av arbetet i äldreomsorgen.

Äldreomsorgen i staden har sedan år 2011 arbetat efter Stockholms stads värdegrund för äldreomsorgen. Den baseras på den nationella värdegrunden för äldreomsorgen som tidigare fanns i 5 kap. 4 § socialtjänstlagen (SoL) och innebär att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund). I den nya socialtjänstlagen (2025:400) från 2025 har den nationella värdegrunden för äldre utvidgats så att den omfattar hela socialtjänsten.

Vidare ser förvaltningen att det är angeläget att kontinuerligt följa upp de övergripande målen i handlingsplanen och klokt att detta görs inom ramen av den ordinarie uppföljningen av äldreomsorgens verksamheter.

Det pågår en hel del utveckling inom äldreomsorgens verksamheter kring mänskliga rättigheter, bemötande och hbtqi. Förvaltningen anser att det är angeläget att kontinuerligt arbeta för ökad kunskap och förståelse i bemötandefrågor inom äldreomsorgen både generellt men även utifrån hbtqi -perspektiv.

Nedan presenteras förvaltningens synpunkter och reflektioner utifrån handlingsplanens övergripande målområden där äldrenämnden anges som särskilt ansvarig tillsammans med andra nämnder.

Kunskap och information

Mål 1. Stadens medarbetare bemöter alla invånare respektfullt och anpassat efter individens behov – oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika

Mål 2. Det är tydligt för hbtqi-personer att stadens verksamheter är tillgängliga för dem.

Äldreomsorgen i staden utgår från ett personcentrerat förhållningssätt med en ständig koppling till äldreomsorgens värdegrund. Det innebär att verksamheterna arbetar aktivt med bemötandefrågor utifrån varje individs förutsättningar och att man därigenom även har förståelsen och kunskapen för HBTQI - personers situation i arbetet.

Det är därför viktigt att fortsätta med kontinuerliga utbildningsinsatser i frågor kring bemötande, likabehandling och hbtqi-frågor. Förvaltningen informerar kontinuerligt i nyhetsbrev och på möten med chefer i staden om hbtqi -frågor i olika sammanhang. Det finns även digitala utbildningar kring hbtqi inom äldreomsorg tillgängliga för samtlig personal på stadens utbildningsplattform. Detta är också en del i introduktionsutbildning för nya medarbetare i staden. Exempelvis finns *utbildningen om Lhbtqi i äldreomsorgen* och denna är framtagen med hjälp av texterna i boken *Queer äldreomsorg*. Det har även funnits statsbidrag *Främja hbtqi-personers situation* från Socialstyrelsen att söka under år 2023–2025 där förvaltningen samt andra verksamheter inom stadens äldreomsorg tilldelats medel för bland annat utbildningsinsatser till personal som Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL) har hållit i. Dessa insatser är mycket uppskattade. Socialstyrelsens har bland annat också en webbaserad kurs, *Arbeta för jämlik äldreomsorg*, som verksamheterna kan använda.

Det finns förbättringsarbeten att göra i verksamheterna och med enkla medel kan verksamheterna signalera att kunskapen finns genom att använda regnbågsnyckelband eller broscher, t ex när man är diplomerad eller har kunskapen på annat sätt.

Välfärd och service

Mål 2. Staden säkerställer lika tillgång till stöd, vård och omsorg oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika

Mål 3. I staden finns olika typer av mötesplatser som är inkluderande för hbtqi-personer.

Hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter tydliggörs genom målet att staden ska säkerställa att invånarna ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könsskarakteristika. Det är ett relevant mål och går helt i linje med arbetet enligt äldreomsorgens värdegrund.

Det finns idag exempel på mötesplatser för hbtqi- personer och detta är något som absolut kan utvecklas vidare. Exempelvis har RFSL föreningsstöd för att ha Regnbågscafé på befintliga mötesplatser. Förhoppningen kan detta vara starten till större samarbeten.

Förvaltningen anser att det är viktigt att frågan hålls levande hos såväl beställar- som utförarenheterna. Det finns även ett pågående arbete utifrån budgetuppdraget om att utreda även behovet av hbtqi-anpassade vård- och omsorgsboenden.

Alla medarbetare ska arbeta enligt äldreomsorgens värdegrund och för detta finns och utvecklas även nya utbildningar kontinuerligt. För att säkerställa lika tillgång behövs detta perspektiv tydliggöras och vävas in i det övriga kvalitetsarbetet som görs i verksamheterna.

Delaktighet och inflytande

Mål 1. Verksamheter som möter medborgare har god kunskap om hbtqi

Mål 2. Staden har långsiktiga samarbeten med civilsamhällesorganisationer som företräder hbtqi-personers rättigheter.

Förvaltningen fortsätter att upplysa om möjligheter till RFSL:s utbildning om hbtqi för stadens verksamheter som kan leda till att verksamheten kan diplomerar om tillräckligt många i verksamheten utbildar sig. Samtidigt kan den webbutbildning som redan finns i stadens utbildningsplattform göras obligatorisk för personal i äldreomsorgen.

Förvaltningen föreslår utifrån mål om delaktighet och inflytande att staden lägger till frågor i den årliga nationella enkäten om äldreomsorgen istället för att skicka ut frågorna i separata enkäter. På det sättet når man samtliga äldreomsorgsanvändare och får en större helhetsbild när frågorna ställs i tillsammans med andra frågor om bemötande och kvalitet.

Samverkan med civilsamhället ser förvaltningen som betydelsefull även i dessa frågor. Bra exempel finns på samarbeten redan idag till

exempel när enheter bjuder in Transsammans, Gayseniorerna och Golden Ladies.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen en plan för att arbeta med hbtqi-frågorna samlat i stadens verksamheter utifrån övergripande mål. Det är viktigt att kontinuerligt fortsätta att arbeta för ökad kunskap och förståelse för hbtqi -personers situation i äldreomsorgen och att löpande insatser görs i den ordinarie verksamhetsutvecklingen för att säkerställa lika bemötande och tillgång till stöd, vård och omsorg utifrån ett hbtqi-perspektiv.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030. Paragrafen föreslås justeras omedelbart.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-10-06
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2025-10-06